

Άρειος Πάγος 161/1980,

Πηγή: Ποιν. Χρ. Τόμ. Α' 1980 σελ. 451

Περίληψη: "Ορθή και ητιολογημένη καταδίκη επί ανθρωποκτονία εξ αμελείας του αναιρεσείοντος, όστις τυγχάνων προϊστάμενος συνεργείου τοποθετήσεως και ενεργοποιήσεως πομπού του Ο.Τ.Ε. ανέθεσεν εις τον παθόντα την τοποθέτησιν του αεραγωγού του πομπού, καθ' ον χρόνον ούτος ελειτούργει με υψηλήν τάσιν, με αποτέλεσμα τον εξ ηλεκτροπληξίας θάνατον αυτού".

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο αντιπρόεδρος Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής ο αρεοπαγίτης Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι Α. Κατσαντώνης, Α. Σακελλαρόπουλος

Επειδή διά της προσβαλλομένης αποφάσεως εγένοντο δεκτά, ως αποδειχθέντα, ότι: Ο αναιρεσείων, κατόπιν εγγράφου εντολής της Υποδιευθύνσεως Ρ/Η εγκαταστάσεων Ο.Τ.Ε. Αθηνών, μετέβη, μετά συνεργείων τεχνιτών του Ο.Τ.Ε., την εποπτεία και διεύθυνσιν του οποίου είχαν ούτος, ως προϊστάμενος μηχανικός, εις το εν Λιβαδοχωρίω Λήμνου κέντρον Ο.Τ.Ε. προς τοποθέτησιν εν αυτώ και ενεργοποίησιν ενός νέου πομπού (Τ.Ν.Γ.) τάσεως 10.000 Volts ύψους 2 μέτρων και πλάτους 0,80 μ. Η τοποθέτησίς του εγένετο εντός της αιθούσης του κέντρου, πλησίον παραθύρου και εις απόστασιν 0,70 μ. από του τοίχου εις ον το παράθυρον. Ακολούθως αφηρέθη εκ της προς τον τοίχον πλευράς του πομπού (οπισθίας) το καταλαμβάνον το 1/3 της επιφανείας αυτής κάλυμμα και ήρχισαν αι εργασίαι συντονισμού του πομπού μετά της εκτός της αιθούσης και εις απόστασιν 50 μέτρων κειμένης κεραίας. Την 17.3.1976, ενώ εξηκολούθουν αι εργασίαι συντονισμού, αφηρημένου όντος του ρηθέντος καλύμματος και του πομπού όντος εν λειτουργία, οι εκ των μελών του συνεργείου Κ.Τ. και Ι.Π. ησυχολούντο, εντός του κύκλου των καθηκόντων των και της ανατεθείσης εις αυτούς υπό του αναιρεσείοντος εργασίας, διά συντονισμένων ενεργειών με την τοποθέτησιν αεραγωγού επί του πομπού, όστις αρχόμενος εκ της οπισθίας πλευράς αυτού θα εξήρχετο της αιθούσης δι' οπής της εις το άνω τμήμα του ρηθέντος παραθύρου υφισταμένης διαφανούς, εκ πλαστικού, ύλης (αντί υαλοπίνακος). Περί την 12.30' ώραν της ημέρας ταύτης ο εξ αυτών Ι.Π., όστις ηργάζετο έξωθι του παραθύρου, παρέδωσεν εις τον εντός της αιθούσης ευρισκόμενον Κ.Τ. την πλαστικήν ταύτην ύλην, προς έτι περαιτέρω διάνοξιν του διαμετρήματος αυτής, καθ' ον δε χρόνον ο δεύτερος εισήγε ταύτην εντός της αιθούσης, λόγω και της στενότητας του χώρου, ήλθεν εις επαφήν ή πηχεοκαρπική χώρα της χειρός του με την εις το ακάλυπτον άνω τμήμα της οπισθίας πλευράς του πομπού υφισταμένην άνοδον λυχνίας ανοδικής τάσεως 10.000 Volts, με αποτέλεσμα να υποστή ούτος ηλεκτροπληξίαν, εκ της οποίας ως μόνη ενεργού αιτία, επήλθεν ο θάνατος αυτού. Γίνεται δεκτόν δε περαιτέρω διά της προσβαλλομένης, ότι το αποτέλεσμα τούτο οφείλεται εις αμέλειαν του αναιρεσείοντος, συνισταμένην εις το ότι ούτος, ενώ ετύγχανε προϊστάμενος του ρηθέντος συνεργείου και, ως εκ τούτου, ήτο υπόχρεως, συνεπεία της υπηρεσίας του και της θέσεώς του ταύτης, εις ιδιαιτέραν επιμέλειαν και προσοχήν, ένεκεν ελλείψεως της προσοχής ταύτης, την οποίαν εκ των εκτεθεισών περιστάσεων, ώφειλε και ηδύνατο να καταβάλη δεν προείδε το εκ της πράξεώς του παραχθέν αξιόποινον αποτέλεσμα και ούτω ανέθεσεν εις τα δύο ως άνω μέλη του συνεργείου την τοποθέτησιν του ρηθέντος αεραγωγού του πομπού και επέτρεψε την απασχόλησίν του, καθ' ον χρόνον ελειτούργει ο πομπός με τάσιν 10.000 Volts, χωρίς να λάβη, ως ώφειλε και ηδύνατο προφυλακτικόν τι μέτρον και δη να διακόψη την λειτουργίαν του πομπού ή, έστω, να μεριμνήση διά την τοποθέτησιν του έχοντος αφαιρεθή ρηθέντος καλύμματός του, αποκλείων ούτω την επαφήν με την άνοδον της λυχνίας και τον κίνδυνον ηλεκτροπληξίας του εγγύτατα του πομπού, και δη εις στενόν χώρον πλάτους 0,70 μ. αυτού και του παραθύρου, εργαζομένου παθόντος, ούτινος κίνδυνον ετέλει εν γνώσει ο εις απόστασιν 50 μέτρων ευρισκόμενος και γνωρίζων τας συνθήκας της απασχολήσεως ταύτης του παθόντος αναιρεσείων, ή να υποχρέωση τούτον όπως φέρη κατά τον χρόνον της λίαν επικινδύνου ταύτης απασχολήσεώς του υποδήματα με ελαστικά πέλματα ή τοποθέτηση εις το σημείον του δαπέδου, εις ο ευρίσκετο κατά το ατύχημα ο παθών, μονωτικόν δάπεδον. Ταύτα δεξάμενον το δικάσαν εφετείον και ακολούθως κηρύξαν τον αναιρεσείοντα ένοχον ανθρωποκτονίας εξ αμελείας, το μεν διέλαβεν εν τη προσβαλλομένη αποφάσει του την υπό των άρθρων 93 του Συντάγματος και 139 του Κ.Π.Δ. επιβαλλομένην ειδικήν και μπεριστατωμένην αιτιολογίαν, καθόσον πλήρως ωρισμένως, σαφώς και άνευ αντιφάσεώς τινος εκτίθενται εν αυτή τα συνιστώντα τους αντικειμενικούς και υποκειμενικούς όρους του εγκλήματος τούτου, και ειδικώτερον τα συνιστώντα την αμέλειαν (κατά τε το αντικειμενικόν και υποκειμενικόν κριτήριον αυτής) του αναιρεσείοντος, πραγματικά περιστατικά, τα αποδεικτικά στοιχεία εξ ων επείσθη περί αυτών και αι σκέψεις, δι' ων υπήγαγε ταύτα εις την προβλέπουσαν και τιμωρούσαν την ως άνω αξιόποινον πράξιν διάταξιν του άρθρου 302, εν

συνδυασμό προς το άρθρον 28 του Π.Κ., το δε ορθώς εφήρμοσε τας διατάξεις ταύτας, ας, και ειδικώτερον την δευτέραν τούτων, ουδ' εκ πλαγίου παρεβίασε, απορριπτέων όντων των δι' ων υποστηρίζονται τα εναντία, λόγων του κυρίου αναιρετηρίου και του δικογράφου των προσθέτων. Ειδικώτερον αι εις το δικόγραφον των προσθέτων αιτιάσεις, ότι **α)** το δικάσαν εφετείον κατέληξεν εις την περί ενοχής του αναιρεσειόντος κρίσιν του, καίτοι δεν τω αποδίδει ότι ανέθεσεν εις τον παθόντα την ως άνω συγκεκριμένην εργασίαν, **β)** άλλως δεν αιτιολογεί παντάπασιν πόθεν επείσθη περί της αναθέσεως ταύτης, **γ)** δεν αιτιολογείται εν τη αποφάσει: αν τα διαληφθέντα προστατευτικά μέτρα ήσαν όντως αναγκαία, επικτά και επιβαλλόμενα εν προκειμένω, **δ)** δεν βεβαιούται εν τη αποφάσει αν ήτο δυνατή η διακοπή της λειτουργίας του πομπού, προκειμένου να διεξαχθή η εργασία της τοποθετήσεως του αεραγωγού του και του εκ πλαστικού καλύμματος του παραθύρου και δεν αιτιολογείται διατί διά την τοποθέτησιν ταύτην υπό εργάτου εργαζομένου εκτός του παραθύρου ήτο αναγκαία η διακοπή αύτη, **ε)** δεν αιτιολογείται εάν και πώς θα απευύγετο η μετάδοσις του ηλεκτρικού ρεύματος εις το παθόντα, εάν το αφαιρεθέν κάλυμμα της οπισθίας πλευράς του πομπού ετοποθετείτο εις την θέσιν του, **στ)** δεν ορίζεται εν τη αποφάσει πόθεν και εκ ποίων διατάξεων ασφαλείας προκύπτει υποχρέωσις του αναιρεσειόντος να μεριμνήσῃ όπως χρησιμοποιήσῃ ο παθών ελαστικά υποδήματα ή τοποθετήσῃ ελαστικόν κάλυμμα επί του δαπέδου, αφού δεν περιγράφεται ποία ήτο η εργασία του παθόντος, και **ζ)** δεν αιτιολογείται πόθεν θα ηδύνατο ο αναιρεσειών να προβλέψῃ το επελθόν αποτέλεσμα και δη ότι θα παρεδίδοτο κάλυμμα του παραθύρου υπό του έξωθεν εργαζομένου τεχνίτου εις τον παθόντα εις το εσωτερικόν, όστις εξ ιδίας πρωτοβουλίας θα παρελάμβανε τούτο και τόσον αδεξίως ώστε να έλθῃ εις επαφήν με το ρεύμα, είναι απορριπτέαι και δη αι μεν υπό στοιχεία α' και ζ' (κατά το περί εξ οικείας πρωτοβουλίας του παθόντος ενεργείας του εν αυτή φερόμενον), διότι ρητώς εις τε το σκεπτικόν και το διατακτικόν της προσβαλλομένης γίνεται δεκτόν, ως αποδειχθέν, ότι ο αναιρεσειών ανέθεσεν εις τον παθόντα την ρηθείσαν εργασίαν, εν τη εκτελέσει της οποίας υπέστη το ατύχημα, η υπό στοιχείον δ' κατά μεν το πρώτον σκέλος της, διότι η δυνατότης διακοπής του ρεύματος λειτουργίας του πομπού υπολαμβάνεται εν τη αποφάσει, λογικώς, ως εκ κατασκευής του πομπού και της εγκαταστάσεώς του, υφισταμένη, ως ακριβώς και η δυνατότης παροχής (ανοίγματος) του ρεύματος, μη χρήζουσα, ως αυτονόητος, ρητής μνείας, κατά δε το δεύτερον σκέλος της, ως επί αναληθούς προϋποθέσεως ερειδομένη, αφού, κατά τα εν τη προσβαλλομένη δεκτά γενόμενα, ο παθών, προς εκτέλεσιν της ανατεθείσης αυτώ εργασίας και προς συντονισμόν των ενεργειών του μετά του έξωθεν εργαζομένου ετέρου τεχνίτου, ηργάζετο ευρισκόμενος εντός της αιθούσης και εγγύτατα του πομπού, η υπό στοιχείον στ' διότι, κατά τα εν τη αποφάσει, η μέριμνα του αναιρεσειόντος προς χρησιμοποίησιν υπό του παθόντος ελαστικόν υποδημάτων ή τοποθέτησιν μονωτικού καλύμματος εις το δάπεδον νοείται, ως ασφαλιστικόν μέτρον, ενδεδειγμένον εν προκειμένω εκ των συγκεκριμένων περιστάσεων προς αποφυγήν ηλεκτροπληξίας του παθόντος κατά την εκτέλεσιν της ανατεθείσης αυτώ συγκεκριμένης επικινδύνου εργασίας, όπερ έδει, επιμελώς φερόμενος, ως προϊστάμενος του συνεργείου, να λάβῃ ο αναιρεσειών, εν μη λήψῃ τινός των προτασσομένων τοιούτων μέτρων (διακοπής ρεύματος ή τοποθετήσεως του καλύμματος του πομπού), και ουχί ως ασφαλιστικόν μέτρον, υπό διατάξεως τινος διά τους τεχνίτας της ειδικότητος του παθόντος επιβαλλόμενον, πάσαι δε αι λοιπαί αιτιάσεις, ως αβάσιμοι, αφού πάντα τα δι' αυτών επισημαινόμενα σημεία προσηκόντως αιτιολογούνται εν τη αποφάσει, κατά τα εκτεθέντα, ειδικώτερον δε η υπό των στοιχείον ζ', διότι εκ των τη αποφάσει διαλαμβανομένων, περί αναθέσεως εις τον παθόντα της ρηθείσης εργασίας υπό του αναιρεσειόντος των συνθηκών υφ' ας εξετελείτο αύτη και της γνώσεως τούτων υπό του αναιρεσειόντος ανακύπτει το ητιολογημένον της ρητώς εκφερομένης κρίσεως του εφετείου ότι ούτος ηδύνατο, αν κατέβαλε την, ην ώφειλεν εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλῃ, προσοχήν να προβλέψῃ ότι, εν μη λήψῃ τινός των ρηθέντων ασφαλιστικόν μέτρων, ήτο δυνατόν να υποστή ηλεκτροπληξίαν ο παθών. Απορριπτέας δ' εν όλω καθισταμένης της υπό κρίσιν αιτήσεως, δέον να καταδικασθῇ ο αναιρεσειών εις τα δικαστικά έξοδα. (Κ.Π.Δ. 583 § 1, ως αντικ. δι' άρθρ., 1 του ν. 663/1977) και εις την ο της πολιτικώς εναγούσης δικαστικὴν δαπάνην.